

23.04.2015

Jakelussa mainituille

Viite

Asia **Korkeakoulujen tuottamien opettajatietojen ja useampia pätevyksiä tuottavien tutkintojen vieminen VIRTA-opintotietopalveluun tiedonkeruuta varten**

Korkeakoulun tuottamaa opettamispätevyyttä (opettajatietoja) kuvaavat tiedot tallennetaan jatkossa Korkeakoulujen valtakunnallisen tietovarannon VIRTA-opintotietopalveluun. Tavoitteena on, että opettajankoulutuksen valtakunnallisen ohjauksen ja koulutustarpeen ennakkoinnin edellyttämät tiedot voidaan korkeakoulujen tuottamilta osin kerätä kokonaisuudessaan VIRTA-opintotietopalvelusta. Pätevyytiedolla tarkoitetaan sellaista muodollista pätevyyttä, jota korkeakoulun ulkopuolinen viranomainen valvoo tai rekisteröi. Nämä opettajatiedot jaetaan yleisiin opettajan pedagogisiin pätevyksiin ja opetettavia aineita koskeviin pätevyksiin, ja ne tallennetaan henkilötasolla.

Opettajankoulutustarpeiden ennakkointi liittyy opetus- ja kulttuuriministeriössä käynnissä olevaan valmisteluun korkeakoulujen vuonna 2017 alkavaa sopimuskautta varten. VIRTA-opintotietopalvelun tietosisällön laajennuksella vältetään opetus- ja kulttuuriministeriön erillisten tiedonkeruiden toteuttaminen ja mahdollistetaan eräiden Tilastokeskuksen tiedonkeruiden tietosisällön tarkentuminen. Tiedot kerätään toukokuusta 2015 alkaen, takautuvasti myös vuotta 2014 koskevien tietojen osalta. Jatkossa opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Tilastokeskuksen tiedonkeruiden lisäksi opettajatietoja voitaisiin käyttää korkeakoulujen varsinaisessa toiminnassa prosesseissa, jotka ylittävät korkeakoulurajat.

1 Aiemmin korkeakouluista kerätyt opettajatiedot

1.1 Suoritetut opettajan tutkinnot ja opiskelu tavoitteena opettajan tutkinto

Tilastokeskuksen opiskelija- ja tutkintotiedonkeruissa on kerätty tiedot opettajan tutkinnoista, kuten luokanopettaja, lastentarhanopettaja, erityisopettaja jne. Tiedot kerätään opintojen tavoitteena olevan tutkinnon koulutusluokituksen tai suoritettujen tutkinnon koulutusluokituksen perusteella. Opiskelija- ja tutkintotiedonkeruissa on kerätty myös ammattikorkeakoulujen osalta tiedot ammatilliseen opettajankoulutukseen osallistumisesta tai sen suorittamisesta, vaikka kyseessä ei olekaan tutkinto.

1.2 Muuten kuin tutkinnon perusteella päätettävät opettajan pätevydet

Tilastokeskuksen opiskelija- ja tutkintotiedonkeruissa on kerätty erikseen tieto, mikäli henkilön aineyhdistelmässä on sivuaineena aineenopettajan pedagogiset opinnot. Tilastokeskuksen yliopistojen erillisten opettajan opintojen tiedonkeruussa on kerätty tiedot henkilöistä, jotka ovat suorittaneet erilliset erityisopettajan opinnot; erilliset erityislastentarhanopettajan opinnot; erilliset opinto-ohjaajan opinnot; erilliset opettajan pedagogiset opinnot ja ruotsinkielisen ammatillisen opettajankoulutuksen opinnot. Nämä tiedot on tuotu VIRTA-opintotietopalveluun aiempia tiedonkeruita vastaavina erillisinä ”pätevyyskoodeina”.

2 Opettajatietojen tallentaminen VIRTA-opintotietopalveluun 2015 alkaen

Opettajatiedot jaetaan yleisiin opettajan pätevyysiin ja opetettaviin aineisiin. Yleistä opettajan pätevyyttä koskevat tiedot tulee merkitä sekä kesken olevien opintojen tavoitteena opiskeluoikeuden lisätiedoksi että saavutettuna pätevyytenä opintosuorituksen lisätiedoksi. Yleisiä opettajan pätevyksiä on yksitoista, joista osa erotellaan suorittamistavan mukaan pääaineeseen kuuluviin, sivuaine- tai erillisiin opintoihin. Opetettavia aineita on yhteisiä ja muita aineita. Kaikki yhteiset aineet erotellaan 120 opintopisteen laajuisina ja 60 opintopisteen laajuisina sekä muun laajuisina suoritettuihin, esimerkiksi ”englannin kieli, 60 op.” tai ”englannin kieli, 120 op.” tai ”englannin kieli, muu laajuus”. (Liite 1 Opettajatietojen VIRTA-koodit)

Pätevydet rakennetaan yksittäisistä koodiarvoista eli esim. ”erityisluokanopettajan” pätevyys muodostuu ”luokanopettajan” ja ”erityisopettajan” pätevyyksien yhdistelmänä ja, esimerkiksi ”matematiikan opettajan” pätevyys muodostuu ”aineenopettajan pedagogisen pätevyyden” ja ”matematiikan 60/120 op. tai muun laajuisten opintojen” yhdistelmänä. Pätevyys merkitään henkilön yksittäisen **opintosuorituksen osaksi**. Vielä kesken olevien opintojen tavoitetietona pätevyystieto toisissa tapauksissa pitää merkitä ja toisissa tapauksissa sen merkitseminen on vapaaehtoista. Tällöin kyseessä on **opiskeluoikeuteen liitettävä tieto**. (Liite 3 Esimerkit VIRTA-koodien käytöstä)

3 Toteutusaikataulu

Yliopistojen tulee merkitä yleistä opettajan pätevyyttä koskevat tiedot takautuvasti vuoden 2014 tiedoista toukokuusta 2015 alkaen, 2014 tiedot viimeistään 17.5 mennessä. Ammattikorkeakoulujen tulee aloittaa merkitsemään yleistä opettajan pätevyyttä koskevat tiedot vuoden 2015 tiedoista (ei siis takautuvasti). Ellei opintojen tavoitteena yksiselitteisesti ole opetettava aine, kuten kotitalousopettajan koulutuksessa, opetettavat aineet tulee merkitä vain opintosuoritukseen. Vanhoihin tietoihin merkintöjä ei tehdä, paitsi silloin, kun asiasta myöhemmin pyydetään todistus tai vastaavuustodistus korkeakoululta.

Vuodesta 2015 alkaen yliopistojen tulee merkitä myöntämiinsä opintosuoritukseen perus- ja lukio-opetuksen sekä ammatillisen koulutuksen yhteiset aineet sekä ne aineet, joissa henkilön katsotaan saavuttaneen ammatillisessa tai yleissivistävässä koulutuksessa vaadittavan opetettavan aineen laajuuden. Ammattikorkeakoulujen pitäisi jatkossa ilmoittaa ne aineet, joissa henkilön katsotaan saavuttaneen ammatillisessa koulutuksessa vaadittavan opetettavan aineen laajuuden.

4 Valmistelu

Valmistelu korkeakoulujen tuottamien opettajätietojen tuomiseksi VIRTA-opintotietopalveluun käynnistettiin Korkeakoulujen valtakunnallinen tietovaranto -seminaarissa 8.4.2014. Alustava valmistelu tehtiin korkeakoulujen VIRTA-yhteyshenkilöiden kautta kootussa kokoonpanossa yliopistojen, opetus- ja

kulttuuriministeriön ja CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy:n asiantuntijoiden kesken. Valmistelun pohjalta laadittu linjausluonnos ratkaisutavasta esiteltiin KOTA-AMKOTA-seminaarissa 18.9.2014.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tarkentamaa ratkaisua käsiteltiin korkeakoulujen VIRTAYhteysenkilöiden kokouksissa sekä Korkeakoulujen valtakunnallisen tietovarannon ja OKM:n tiedonkeruiden ohjausryhmän kokouksissa ja kasvatustieteellisten alojen dekaanikokouksessa. Ohjausryhmä päätti ratkaisusta ja käyttöönottoaikataulusta 1.12.2014 ja vahvisti yleisiä opettajan pätevyyskoskevan koodiston myötä yhteentoimivuuden määritykset (tiedonsiirron tekniset vaatimukset) 26.1.2015. Tarkennukset opetettavia aineita koskevaan koodistoon vahvistetaan näiden yhteentoimivuuden määritysten osaksi tällä ohjeella.

5 Lisätiedot

Lisätiedot opettajatietojen tuomisesta VIRTAY-opintotietopalveluun, opettajatietojen tiedonkeruumääritelmät ja niihin liittyvät koodistot löytyvät wiki-sivulta <https://confluence.csc.fi/display/VIRTA/Opettajatiedonkeruu>.

Jukka Haapamäki, opetus- ja kulttuuriministeriö, 0295 3 30088, minedu.fi

Liite 1 Opettajatietojen VIRTIA-koodit

Opettajatietojen VIRTIA-koodit esitettynä osoitteessa:

<https://confluence.csc.fi/display/VIRTIA/Tietovarannon+koodistot>

Työversio:

<https://confluence.csc.fi/display/VIRTIA/Opettajatietojen+VIRTIA-koodit>

Koodisto-ote yleisistä opettajan pätevyyksistä

Korkeakoulujen tuottamien opettajatietojen koodit VIRTIA-opintotietopavelun pätevyyskoodistossa				
Koodi	Opiskelualueen tavoitteena tai opintosuorituksen ominaisuutena oleva pätevyys	Pätevyys puhekielessä	Opettajatietoluokka	Tyyppi
ik	pääaineeseen kuuluvat aineen opettajan pedagogiset opinnot	aineenopettaja	yleinen opettajan pätevyys	tutk.
il	sivuaineena aineen opettajan pedagogiset opinnot	aineenopettaja	yleinen opettajan pätevyys	sivuai.
im	erilliset opettajan pedagogiset opinnot	aineenopettaja	yleinen opettajan pätevyys	erill.
in	pääaineeseen kuuluvat perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot	luokanopettaja	yleinen opettajan pätevyys	tutk.
io	sivuaineena perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot	luokanopettaja	yleinen opettajan pätevyys	sivuai.
ip	erilliset perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot	luokanopettaja	yleinen opettajan pätevyys	erill.
iq	pääaineena varhaiskasvatuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (YO) ja varhaiskasvatuksen ja sosiaalipedagogiikan opinnot (AMK)	lastentarhanopettaja	yleinen opettajan pätevyys	tutk.
ke	sivuaineena varhaiskasvatuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (YO)	lastentarhanopettaja	yleinen opettajan pätevyys	sivuai.
ir	erilliset erityislastentarhanopettajan opinnot	erityislastentarhanopettaja	yleinen opettajan pätevyys	erill.
jd	sivuaineena suoritettut erityislastentarhanopettajan opinnot	erityislastentarhanopettaja	yleinen opettajan pätevyys	sivuai.
is	pääaineeseen kuuluu erityisopettajan pätevyys	erityisopettaja	yleinen opettajan pätevyys	tutk.
it	sivuaineena erityisopettajan pätevyys	erityisopettaja	yleinen opettajan pätevyys	sivuai.
iu	erilliset erityisopettajan opinnot	erityisopettaja	yleinen opettajan pätevyys	erill.
iv	pääaineeseen kuuluu peruskoulun ja lukion opinto-ohjaajan pätevyys	opinto-ohjaaja	yleinen opettajan pätevyys	tutk.
iw	sivuaineena peruskoulun ja lukion opinto-ohjaajan pätevyys	opinto-ohjaaja	yleinen opettajan pätevyys	sivuai.
iy	erilliset opinto-ohjaajan opinnot	opinto-ohjaaja	yleinen opettajan pätevyys	erill.
ix	ruotsinkielinen ammatillinen opettajankoulutus	ruots. amm. opettaja	yleinen opettajan pätevyys	erill.
ja	Ammatillinen opettajankoulutus	amm. opettaja	yleinen opettajan pätevyys	erill.
jb	Ammatillinen erityisopettajankoulutus	amm. erityisopettaja	yleinen opettajan pätevyys	erill.
jc	Ammatillinen opinto-ohjaajankoulutus	opinto-ohjaaja	yleinen opettajan pätevyys	erill.

Näiden yleisten opettajan pätevyyksien lisäksi koodistoon kuuluvat opetettavat aineet.

Liite 2 Tekniset määrittelyt

Pätevyudet rakennetaan komponenteista, eli esim. "erityisluokanopettajan" pätevyys muodostuu "luokanopettajan" ja "erityisopettajan" pätevyyksien yhdistelmänä ja esimerkiksi "matematiikan aineenopettajan" pätevyys muodostuu "aineenopettajan pedagogisen pätevyyden" ja "matematiikan aineopintojen (60/120 op tai muu laajuus)" yhdistelmänä. Yhdellä henkilöllä voi siis olla saman pätevyyden ilmoittamiseksi useita pätevyyskoodin arvoja, sama pätevyys voi myös esiintyä samalla henkilöllä päällekkäin. Kaikki pätevyudet merkitään pätevyyskoodiston koodiarvoina (**Liite 1 Opettajatietojen VIRT A-koodit**).

Saavutetut pätevyudet merkitään henkilön yksittäisen opintosuorituksen tai useamman opintosuorituksen ominaisuuksiksi, **tiedonsiirtoskeeman tieto *Opintosuoritus.Patevyys*, id:t 19 ja 41**. Opintosuoritus voi olla esimerkiksi tutkinto, kokonaisuus tai muu suoritus tai pelkästään pätevyyden merkitsemistä varten tehty nollan opintopisteen opintosuoritus.

Vielä **kesken olevien opintojen tavoitetietona** pätevyystieto toisissa tapauksissa pitää merkitä ja toisissa tapauksissa sen merkitseminen on vapaaehtoista. Tällöin kyseessä on opiskeluoikeuteen liitettävä tieto, **tiedonsiirtoskeeman tieto *Opiskeluoikeus.Jakso.Patevyys*, id 84**.

Lisätietoja tiedonsiirtoskeeman määrittelyksistä sivulta
<https://confluence.csc.fi/display/VIRTA/Tietovarannon+tiedot>

Liite 3 Esimerkit VIRT-koodien käytöstä

Useamman eri (opettajan) pätevyyden saavuttaminen samalla tutkinnolla

Tietyissä yliopistotutkinnoissa voi samaan aikaan saavuttaa useamman eri koulutusluokituksen koodin mukaisen tutkinnon opettajan pätevyyden. Tällainen kahden erillisen tutkintotyyppisen pätevyyden tuottava tutkinto on esimerkiksi erityisopettaja luokanopettajan tutkinnon osana. Näitä tutkintotyyppisiä koskevat tiedot on kerätty vaihtoehtoisina tutkintoina, eikä ole ollut mahdollista ilmoittaa, että sama tutkinto tuotti molemmat pätevyydet.

Jatkossa tällainen tapaus toteutetaan pelkillä pätevyyskoodeilla. Pätevyudet rakennetaan yksittäisistä koodiarvoista eli esim. ”erityisluokanopettajan” pätevyys muodostuu ”luokanopettajan” ja ”erityisopettajan” pätevyyksien yhdistelmänä. Asiaa ei enää ensisijaisesti tutkita tutkintotietona koulutusluokituksen peruseella.

Opettajan pätevyyden sisältävä muu tutkinto

Voi olla tapaus, jossa kasvatustieteen kandidaatin tutkintoon johtavien ~~varhaiskasvatustieteen~~ opintojen tuloksena saavutetaan lastentarhanopettajan pätevyys, vaikka opintojen tavoitteena on muu koulutusluokituksen tutkinto kuin lastentarhanopettaja. Kasvatustieteiden kandidaatin tutkinto, johon sisältyy lastentarhanopettajan pätevyys, merkitään 6-numeroisen kasvatustieteiden kandidaatin koulutusluokituksen lisäksi pätevyyskoodistosta arvolla, joka vastaa ”lastentarhanopettajan” pätevyyttä. Opettajan pätevyyttä koskeva tieto saadaan siis normaalisti pätevyyskoodiston arvona eikä tutkinnon koulutusluokituksella, tutkintonimikkeellä, ole opettajatiedon kannalta mitään merkitystä.

Esimerkiksi henkilö suorittaa kasvatustieteen kandidaatin tutkinnon pääaineena varhaiskasvatus ja samalla lastentarhanopettajan pätevyyden. Tutkinto merkitään tiedonsiirtoskeemaan koulutusluokituskoodeilla 612204 (kasvatustiet. kand. (alempi) varhaiskasvatus) ja opintosuorituksen ominaisuudeksi tiedonsiirtoskeemaan merkitään lastentarhanopettajan pätevyyskoodin arvo ”iq: *(pääaineena varhaiskasvatuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (YO) ja varhaiskasvatuksen ja sosiaalipedagogiikan opinnot (AMK)) tai ke (sivuaineena varhaiskasvatuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot (YO)*

Uusi tiedonmerkitsemistapa vastaa ammattikorkeakouluissa sovellettavaa tapaa merkitä pätevyyskäsiä, kuten ilmoitettaessa sairaanhoitajan pätevyyden sisällymisestä terveydenhoitajan tutkintoon.

Aineenopettajan opettavat aineet laajuuksineen

Aineenopettajan pedagoginen pätevyys ja tieto henkilön pätevyydestä opettaa tiettyä ainetta kerätään erikseen. Tieto opetettavasta aineesta merkitään, kun opetettavaksi tarkoitettussa aineessa on saavutettu riittävä sisällöllinen pätevyys riippumatta siitä, onko pedagogiset opinnot jo suoritettu. Aineenopettajan opettavat aineet kerätään pääsääntöisesti vain saavutettuna pätevyytenä. Ellei opintojen tavoitteena yksiselitteisesti ole opetettava aine, kuten kotitalousopettajan koulutuksessa, opettavia aineita ei tarvitse ilmoittaa opintojen tavoitteena vaan pelkästään suoritettujen opintojen perusteella saavutettuna pätevyytenä.

Opetettavien aineiden merkitsemistä varten on pätevyyskoodiston osana luettelo aineista. Aineita on yhteisiä aineita ja pelkästään ammatillisessa koulutuksessa ja vapaassa sivistystyössä tunnustettuja aineita. Yhteisiä aineita ovat tuntijakopäätöksessä vahvistetut aineet, joita opetetaan yleissivistävässä koulutuksessa eli perus- ja lukio-opetuksessa. Yhteisiä aineita opetetaan myös ammatillisessa opetuksessa. Yhteisiä aineita

koskevat tiedot suoritettujen opintojen laajuudesta. Luettelo aineista on muodostettu yhdistämällä Tilastokeskuksen opettajatiedonkeruussa käyttämistä koodistoista sekä täydentämällä yhdistelmää eräillä kielillä ja poistamalla ”muu...” -kaatoluokat.

Tieto aineenopettajan kelpoisuuden saavuttamiseksi opetettavassa aineessa suoritettujen opintojen laajuudesta on oleellinen, koska pätevyysvaatimus on lukioissa ja peruskouluissa erilainen. Lukiossa ensimmäinen opetettava aine edellyttää 120 op:n opintoja kelpoisuuden saamiseksi, mutta toisessa ja kolmannessa opetettavassa aineessa riittävät 60 op:n opinnot. Perusopetuksessa yläkoulussa opetettavan aineen kelpoisuuden riittää 60 op:tä. Ammatillisessa koulutuksessa ja vapaassa sivistystyössä ja muiden kuin yhteisten aineiden osalta kelpoisuudeksi voi käydä muunkin laajuiset opinnot.

Yhteisten aineiden osalta koodistossa on erikseen vaihtoehtoiset koodit, jotka tarkoittavat kyseistä ainetta 60 op:n laajuisena, 120 op:n laajuisena tai muun laajuisena. Muut kuin yhteiset aineet tunnistetaan vain opetettavan aineen perusteella, eikä niiden pätevyys tällöin automaattisesti vastaa tiettyä laajuutta.

Esimerkiksi henkilö suorittaa matematiikan lukiotasoisena aineenopettajan pätevyyden. Tiedonsiirtoskeemaan merkitään komponentit aineenopettajan pedagogisesta pätevydestä: ”ik: (pääaineeseen kuuluvat aineenopettajan pedagogiset opinnot)” tai ”il: (sivuaineena aineenopettajan pedagogiset opinnot) tai im (erilliset opettajan pedagogiset opinnot) sekä opetettavasta aineesta: cq (matematiikka, 120 op)”.

Luokanopettajan pätevyyden saavuttaminen

Luokanopettajan pätevyyden voi saavuttaa suorittamalla tutkinnon, jonka ”in: pääaineeseen kuuluvat perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot”. Luokanopettajan pätevyys voi myös kuulua tutkintoon, kun on ”io: sivuaineena perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot”. Luokanopettajan pätevyyden voi myös hankkia tutkintoon johtavan koulutuksen ulkopuolella suorittamalla ”ip: erilliset perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot”.

Johtaja

Hannu Siren

Ylitarkastaja

Jukka Haapamäki

Jakelu

Ammattikorkeakoulut
Yliopistot